

Zpráva o plnění Koncepce romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2013 za rok 2010

Obsah:

1. Úvod
2. Personální zajištění integrace romské menšiny na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností
3. Zaměstnanost
4. Bydlení
5. Školství
6. Bezpečnost
7. Kriminalita
8. Zdravotní péče
9. Terénní práce
10. Migrace Romů
11. Hlavní doporučení pracovníků obcí s rozšířenou působností ke zlepšení situace romské menšiny v kraji
12. Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách
13. Podprogram na integraci romské komunity z rozpočtu Zlínského kraje
14. Plnění akčního plánu

Zpracováno: 28. dubna 2011

Projednáno: Komise RZK pro národnostní menšiny 11. dubna 2011

Schváleno: Rada Zlínského kraje

Dne: 16. května 2011

Zprávu zpracovala:

- Bc. Jiřina Bradová, koordinátor pro národnostní menšiny a romskou problematiku, oddělení neziskového sektoru Odboru Kancelář hejtmána

Podklady dodali:

- Romští poradci a vedoucí sociálních odborů měst s rozšířenou působností Zlínského kraje
- Terénní pracovníci a terénní sociální pracovníci

Použitá publikace:

1. Vládní Koncepce romské integrace 2005
2. Sociální vyloučení Romů, Praha, 11. 3. 2009, studie
3. Tisková zpráva Úřadu práce ve Zlíně, 10. 1. 2011
4. Zpráva o stavu romských komunit za rok 2009
5. Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za rok 2009, Úřad vlády ČR
6. Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce, Ostravská univerzita v Ostravě, 2009
7. Romové jsou nesympatičtí téměř třem čtvrtinám lidí, je to nejlepší výsledek od roku 2006 (zdroj: ČTK Praha, 16. 4. 2011, (ROME) http://www.romea.cz/index.php?id=detail&detail=2007_9710)

1. Úvod

Koncepce romské integrace ve Zlínském kraji na léta 2009 – 2013 byla schválena Zastupitelstvem Zlínského kraje usnesením č. 0215/Z09/09 dne 16. 12. 2009. Materiál vychází z vládní Koncepce integrace romské komunity z r. 2005.

Vláda přistupuje k řešení romských záležitostí ze tří pohledů – z perspektivy lidských práv, z perspektivy národnostní a z širší perspektivy sociokulturní. Tyto přístupy nejsou v rozporu, nýbrž se vzájemně doplňují. Redukce romské problematiky na kterýkoli z nich by byla nežádoucím zkreslením. Vyváženému pojetí, které bere v úvahu všechna tři hlediska, odpovídá i struktura poradních orgánů vlády.

První z těchto perspektiv vyplývá z nutnosti zajistit, aby všichni občané České republiky, tedy i Romové, mohli v plné míře a bez jakékoli diskriminace užívat všech individuálních práv zaručených jim Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech, jimiž je Česká republika vázána a také právem Evropské unie. Z hlediska lidských práv se romskou problematikou zabývá Rada vlády ČR pro lidská práva.

Druhá perspektiva, národnostní, se opírá o specifická práva příslušníků národnostních menšin, jak jsou definována v Hlavě III. Listiny základních práv a svobod, Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin, a to včetně práv kolektivních. Tato specifická práva jsou konkrétně upravena zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů. Z hlediska problematiky národnostní se romskou problematikou zabývá Rada vlády ČR pro národnostní menšiny.

Třetí perspektiva, sociokulturní, vychází z širšího pojetí „romské komunity“ obsaženého v důvodové zprávě k usnesení vlády ze dne 29. října 1997 č. 686 ke Zprávě o situaci romské komunity v České republice a k současné situaci v romské komunitě. O tuto perspektivu se opírá činnost třetího z poradních orgánů vlády, Rada vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

Integrace příslušníků romských komunit se stala součástí právního řádu České republiky a dotýká se činnosti samospráv, tj. zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, a to v § 6, odst. 8 - "Obecní úřad obce s rozšířenou působností ve svém správním obvodu plní úkoly napomáhající výkonu práv příslušníků romské komunity a integraci příslušníků romské komunity do společnosti" a v § 6, odst. 7 - "Krajský úřad řídí a koordinuje ve svém správním obvodu plnění úkolů na úseku státní politiky napomáhající integraci příslušníků romské komunity do společnosti".

Cílem krajské koncepce je nejen poskytnout informace i institucionálním zajištění dané oblasti na všech úrovních veřejné správy, vymezení spolupráce kraje a měst i obcí, popis demografického vývoje, ale také nastínění základních oblastí problémů, se kterými se tato skupina obyvatel potýká a doporučení Zlínského kraje vedoucí k vyřešení těchto problémů. Ztráta romské identity, kultury a jazyka nesmí představovat podmínku integrace Romů do české společnosti. Integrací je zde myšleno začlenění Romů do společnosti, které jim umožní, aby si zvolili, která kulturní specifika a odlišnosti si přejí zachovat.

Hlavní cíle koncepce jsou:

1. Zvýšení životní úrovně Romů (zvýšení kvality bydlení, zlepšení zdravotního stavu, zvýšení zaměstnanosti, podpora terénní práce, zlepšení socioekonomické situace v romské menšině, boj proti zadlužování).
2. Zvýšení vzdělanosti a uchování tradic (zvýšení počtu romských dětí v mateřských školách a základních školách, rozvoj romské kultury a jazyka, vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků).
3. Odstranění vnějších překážek k začleňování Romů do společnosti (odstranění diskriminace ve všech sférách života Romů, zajištění bezpečnosti Romů, zabránění segregace a sociálního vyloučení Romů, prostorové koncentraci Romů).

2. Personální zajištění integrace romské menšiny na obecních úřadech obcí s rozšířenou působností:

Tabulka č. 1 Přehled pracovníků pověřených romskou integrací na městech s rozšířenou působností ve Zlínském kraji

Obec	agendu zajišťuje	funkce	telefon	e-mail
Zlín	Bc. Zdenka Konečná	sociální odbor	577630817	zdenkakonecna@muzlin.cz
Otrokovice	Ing. Alena Havlíková	vedoucí oddělení dávek a služeb	577680442	havlikova@muotrokovice.cz
Vsetín	Ing. Jan Plšek	vedoucí odd. sociální prevence	571491 625	tsp@email.cz
Uherské Hradiště	Ladislav Zochr	referent odboru sociálních věcí	572525788	Ladislav.Zochr@mesto-uh.cz
Uherský Brod	Hana Dolinová	ved. oddělení sociál. věcí	572615360	hana.dolinova@ub.cz
Kroměříž	Mgr. Libor Jarmar	ved. oddělení sociálně právní ochrany dětí	573321415	libor.jarmar@mesto-kromeriz.cz
Valašské Klobouky	Bc. Ludmila Cmajdálková	ved. oddělení sociálních věcí	577311133	cmaidalkova@mu-vk.cz
Holešov	Mgr. Irena Seifertová	odbor sociál. věcí	573521754	Irena.seifertova@holesov.cz
Vízovice	Ing. Vladimír Nedbal	odbor sociální- kurátor pro mládež a dospělé	577599 157	vladimir.nedbal@mestovizovice.cz
Rožnov p. Radhoštěm	Bc. Roman Krystyník	Romský poradce, odd. sociálních věcí	571661263	krystynik.soc@roznov.cz
Valašské Meziříčí	Bc. Jarmila Ptáčková	vedoucí odboru sociálních věcí	571674 565	ptackova@muvalmez.cz
Luhačovice	Mgr. Miluše Netíková	vedoucí odboru sociálních věcí	577197269	netikova@mesto.luhacovice.cz
Bystřice pod Hostýnem	Jana Váňová	odbor sociálních věcí – dávky hmotné nouze	573501982	vanova@mubph.cz

Většina měst pověřila výkonem zajišťování práv národnostních menšin převážně vedoucí oddělení z odboru sociálních věcí, kteří mají částečným úvazkem vykonávat romskou problematiku. Taková kumulace funkcí není vhodná a neumožňuje pracovníkovi, aby se mohl této profesi plně věnovat. Při kumulaci není prostor k návštěvě romských rodin a zjišťování problémů, se kterými se potýkají.

Ze 13 obcí s rozšířenou působností mají pouze 3 obce zřízenou funkci romského poradce a to:

- Vsetín = 0,25 úvazku
- Rožnov pod Radhoštěm = 0,2 úvazku
- Holešov = 0,2 úvazku

Ve Zlínském kraji je 13 obcí s rozšířenou působností. O informace do této zprávy bylo obesláno 11 obcí. Pracovník Městského úřadu Vizovice na zaslané otázky neodpověděl a ve městech Luhačovice a Bystřice pod Hostýnem žijí Romové ve velmi malém počtu. Jedná se o jednotlivce. Vzhledem k této skutečnosti nebyly těmto městům zaslány otázky to této zprávy.

3. Zaměstnanost

K 31. 12. 2010 bylo na úřadech práce ve Zlínském kraji evidováno celkem 33 386 uchazečů o zaměstnání a míra nezaměstnanosti dosáhla hodnoty 10,74. Míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji byla vyšší, než celorepubliková míra nezaměstnanosti, která byla ke stejnému datu 9,6.

Z celkového počtu evidovaných uchazečů ve Zlínském kraji bylo na konci měsíce prosince 32 596 dosažitelných uchazečů o zaměstnání tj. těch, kteří mohli okamžitě nastoupit do zaměstnání (nebyli v pracovní neschopnosti, neúčastnili se rekvalifikace atd.). Zatímco se

celkový počet uchazečů o zaměstnání v kraji zvýšil o 3 364 osob, počet dosažených uchazečů o zaměstnání se zvýšil o 3 515 osob.

K 31. 12. 2010 bylo v evidenci úřadů práce ve Zlínském kraji o 450 uchazečů méně než ve stejném období roku 2009. To představovalo pokles celkového počtu uchazečů o zaměstnání o 1,3%.

Míra nezaměstnanosti se v průběhu prosince 2010 zvýšila ve všech okresech Zlínského kraje. Okresem s nejvyšší mírou nezaměstnanosti byl okres Kroměříž = 12,65 a nejnižší míra nezaměstnanosti byla v Uherském Hradišti = 9,47.¹

Tabulka č. 2 - Vývoj nezaměstnanosti ve Zlínském kraji v roce 2010

Zlínský kraj	leden	únor	březen	duben	květen	červen
uchazeči – počet	36 111	36 543	35 681	33 495	31 659	30 732
míra nezaměstnanosti	11,64 %	11,71 %	11,41 %	10,70 %	10,10 %	9,84 %
volná místa – počet	1 266	1 364	1 426	1 552	1 454	1 318
	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec
uchazeči – počet	30 853	30 398	30 180	29 611	30 022	33 386
míra nezaměstnanosti	9,89 %	9,79 %	9,65 %	9,59 %	9,58 %	10,74 %
volná místa - počet	1 377	1 501	1 400	1 440	1 232	1 245

Zdroj: Tisková zpráva Úřadu práce Zlín, 2011

Neměnnou skutečností je poměrně vysoká nezaměstnanost Romů, která se pohybuje mezi 70% až 80%. Lze konstatovat, že Romové jsou oproti jiným skupinám populace jen málo zasaženi obecnou vládou politikou zaměstnanosti. Velké procento Romů čelí výrazným obtížím v získávání přístupu na pracovní trh, což je reálným důvodem pro zavedení cílených a specializovaných opatření adresovaných romským komunitám. Principem takových opatření je dát každému šanci v přístupu na trh práce, tj. vyrovnat jeho handicap, než jde na trh práce, nikoli následně.

Krajská koordinátorka – dne 20. ledna 2010 se uskutečnila schůzka u Mgr. Nersesjan, radní Zlínského kraje, které se zúčastnili zástupci Úřadu práce ve Zlíně, Magistrátu města Zlína a Zlínského kraje. Cílem této schůzky byla možnost rekvalifikací Romů, následné vytvoření řemeslné party a její možnost podnikání, které by tuto rekvalifikaci zvládli. Přestože byly domluveny kroky ze strany každého účastníka, nic z toho se nesplnilo. Účastníci nereagovali ani na urgenci krajské koordinátorky.

Tabulka č. 3 – Nezaměstnaní obyvatelé v jednotlivých okresech Zlínského kraje

Zlínský kraj	2010	2009	změna	změna v %
uchazeči celkem - Kroměříž	6 720	6 879	- 159	- 2,31
míra nezaměstnanosti - Kroměříž	12,65	12,72	- 0,07	- 0,55
uchazeči celkem - Uh. Hradiště	7 675	7 583	92	1,21
míra nezaměstnanosti - Uh. Hradiště	10,18	9,61	0,57	5,93
uchazeči celkem - Vsetín	9 297	9 610	- 313	- 3,26
míra nezaměstnanosti - Vsetín	11,65	12,34	- 0,69	- 5,59
uchazeči celkem - Zlín	9 694	9 764	- 70	- 0,72
míra nezaměstnanosti - Zlín	9,47	9,62	- 0,15	- 1,56

Zdroj: Tisková zpráva Úřadu práce Zlín – jedná se o počet nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech ZK, 2011

¹ (Informace z tiskové zprávy Úřadu práce ve Zlíně 10. 1. 2011)

Zlín – míra nezaměstnanosti v roce 2010 činila k 31. 12. 2010 ve správním obvodu 8,46%. Úřady práce nevidují romské a neromské uchazeče o zaměstnání, míru nezaměstnanosti nelze u Romů určit. Ve Zlíně vykonávaly úspěšně v roce 2010 veřejnou a dobrovolnickou službu 3 osoby romského etnika.

Otrokovice - úřad práce nerozlišuje, zda se jedná o Roma či nikoli. Míra nezaměstnanosti u romské menšiny se odhaduje na 90%. Největší bariérou v uplatnění se na trhu práce je nízké nebo žádné vzdělání Romů. Město veřejnou službu nemá zřízenou. Výskyt diskriminace na trhu práce nám není znám. Sociální podnikání ve městě není.

Valašské Klobouky – z celkového počtu práce schopných romských občanů je cca 80% nezaměstnanost. Pracují většinou krátkodobě, příležitostně. Mezi největší bariéry uplatnění se na trhu práce patří nízké vzdělání a žádná praxe. Veřejnou službu poskytuje město všem občanům a je hojně využívána i romskými občany. Sociální podnikání ve městě není.

Vsetín – odhad pracovníků městského úřadu hovoří až o 70% až 80% nezaměstnanosti u romské menšiny. Mezi bariéry pro uplatnění na trhu práce patří nedostatek pracovních příležitostí, xenofobní a stereotypní přístup zaměstnavatelů, nízká úroveň vzdělání, kvalifikace a praxe romských uchazečů, nízká motivace změny zaběhlého životního stylu, závislého na sociálním systému státu. V případě exekučních srážek ze mzdy je i pro již v zaměstnání osvědčené Romy pracovat nevýhodné. Zaměstnané romské ženy jsou stále málo obvyklé a akceptovatelné, neboť by nebyl dostatečně zajištěn chod domácnosti. V roce 2010 mělo uzavřenou smlouvu o odpracování veřejné služby se Vzdělávacím a komunitním centrem Integra. Romských občanů nastoupilo na veřejnou službu cca 57. Ke konci roku vydrželo pracovat jen 36 Romů.

Rožnov pod Radhoštěm – úřady práce nevidují romské občany, a tudíž míru nezaměstnanosti nelze určit. Mezi bariéry, které brání Romům v úspěšném uplatnění na trhu práce, patří nižší vzdělání, zdravotní problémy, nechuť pracovat, realizace práce na černo a současné pobírání sociálních dávek. Ve městě vykonávalo 7 Romů veřejnou službu. Výskyt diskriminace na trhu práce ve městě není znám. Sociální podnikání ve městě neexistuje.

Valašské Meziříčí – nezaměstnanost Romů ve městě je vysoká, přesnou míru nelze určit. Veřejnou službu ve městě vykonávalo 20 Romů. Výskyt diskriminace na trhu práce nám není znám.

Kroměříž – nezaměstnanost u Romů je s ohledem na majoritní společnost poměrně vysoká. Souvisí s nedostatečným vzděláním a přípravou na budoucí povolání. Zaznamenány jsou případy, kdy dítě sice splní povinnou školní docházku, ale nemá základní vzdělání z důvodu opakování některého ročníku základní školy a školu opouští po ukončení 7. ročníku. Objektivně nelze míru nezaměstnanosti určit. Mezi bariéry bránící Romům v uplatnění na trhu práce patří nízká úroveň vzdělání, u starší populace negramotnost, nechuť pracovat a zdravotní problémy.

Holešov – úřad práce nezjišťuje u uchazečů o zaměstnání jejich rasový či etnický původ nebo jejich národnost. Rovné zacházení a zákaz diskriminace při uplatňování práva na zaměstnání zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Proto je velmi obtížné stanovit, kdo je Rom. Z toho důvodu nelze odhad míry nezaměstnanosti Romů uvést. Mezi bariéry bránící Romům v uplatnění na trhu práce patří obecně nízké vzdělání a zdravotní omezení. S ohledem na §4 zákona o zaměstnanosti jsou nástroje aktivní politiky zaměstnanosti nabízeny všem uchazečům o zaměstnání. Úřady práce nerozlišují romské a neromské uchazeče. Od 1. 6. 2009 je zahájen institut veřejné služby. Město umožňuje romským občanům vykonávat veřejnou službu. V roce 2010 neprojevil zájem o tuto možnost ani jeden občan z řad Romů. Úřad práce v Kroměříži řešil v minulosti diskriminaci zejména

v inzerátech, a to z důvodu věku a pohlaví. Nikdy nebyla řešena diskriminace z důvodu rasového původu.

Uherské Hradiště – většina Romů je vedena na úřadu práce a pobírá dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi. Míru nezaměstnanosti nelze určit. Ve městě vykonávají veřejnou službu 2 Romové. Výskyt diskriminace na trhu práce není znám.

Uherský Brod – míra nezaměstnanosti v romské menšině je 90%. Mezi bariéry bránící Romům v uplatnění na trhu práce patří nízká kvalifikace a praxe, absolventů je mizivé procento, neboť studium většinou nedokončí. Na úřadech práce se provádí rekvalifikace, ale jen u vyučených. Účast na společensky účelných pracovních místech a veřejně prospěšných pracích je nízká. Odmítají je z důvodu nedokončeného základního vzdělání, z obavy z neúspěchu v kurzu atd. Mezi bariéry, které brání Romům v uplatnění na trhu práce, patří dlouhodobý nezáměr státních a zejména soukromých firem o romské pracovníky, neexistuje antidiskriminační servis ze strany neziskového sektoru.

Krajský koordinátor – Romové jsou většinou identifikováni jako dlouhodobě nezaměstnaní. To je vylučuje z účasti na legálním trhu práce. Mezi největší příčiny vyloučení patří dlouhodobá nezaměstnanost a obtížná zaměstnatelnost. Tomu přispívá i vzdělanostní úroveň Romů, která pramení z vyloučení z hlavního vzdělávacího systému. Proto Romové pokud mohou, tak vyhledávají nelegální či pololegální práci, která je bohužel zaměstnavateli nabízena.

Vysoká nezaměstnanost Romů pramení z:

- a) nedostatečného vzdělání
- b) nedostatečné kvalifikace
- c) žádné nebo malé praxe v oboru
- d) špatné pracovní morálky
- e) špatného zdravotního stavu
- f) špatné předchozí zkušenosti se zaměstnáváním Romů
- g) předsudků zaměstnavatelů nebo skryté diskriminace ze strany zaměstnavatelů
- h) možnosti vykonávání práce na černo
- ch) využívání dávkového systému

Možnosti řešení v oblasti nezaměstnanosti pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Všechna města v rámci Zlínského kraje by měla projevit snahu o zvýšení zaměstnanosti u Romů formou vzájemné spolupráce mezi úřady práce, samosprávou a jimi zřízených organizací např. Technickými službami, městskou zelení atd.
- Romští poradci, sociální pracovníci a terénní pracovníci působící v romských komunitách mohou přispět k řešení problémů nezaměstnanosti a uplatnění na pracovním trhu jednak svoji prací při zvládnání důsledků nezaměstnanosti zejména dlouhodobé a z hlediska zvýšení provázanosti a komplexnosti intervencí na trhu práce mají tito pracovníci velký význam v tom, že mohou efektivně napomáhat při zapojení nezaměstnaných Romů na pracovním trhu formou poradenské činnosti, asistence a podporou při vytváření rodinných, sociálních a vzdělávacích předpokladů uplatnění na pracovním trhu.
- Novela zákona o zaměstnanosti, platná od 1. ledna 2009 také rozšiřuje možnosti zřizování veřejně prospěšných prací obcím ve spolupráci s Úřady práce. Ideální je provázanost VPP s certifikovanými rekvalifikacemi a nabídka obce absolventům VPP, kteří se během jejich výkonu osvědčí, do standardního pracovního poměru po skončení VPP v rámci např. „obecních firem“.
- Úřad práce, který může prosadit a dlouhodobě podporovat aplikaci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, viz zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

- Problém uplatnění romské pracovní síly na trhu práce vyžaduje komplexní řešení. Prostředkem k budování takového provázaného přístupu je podpora vytváření lokálních programů, spolupráce mezi úřady práce, neziskovým sektorem, obecně prospěšnými společnostmi, romskými organizacemi aj.
- Důležitým nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti na podporu obtížně umístitelných uchazečů na trhu práce je vyhláška MPSV č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a kterou se stanoví podrobnosti zřizování společensky účelových pracovních míst a vytváření veřejně prospěšných prací. Je třeba konstatovat, že uvedená zákonná opatření se mnou využívat jen za určitých podmínek a kritérií stanovených příslušným úřadem práce a dle daných možností regionu.
- Dalším nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti jsou rekvalifikace a poradenské činnosti. Je to jedna z možností, jak řešit nezaměstnanost obtížně umístitelných uchazečů na trhu práce formou vzdělávání. Uchazeči, kteří mají zájem si doplnit vzdělání nebo rozšířit svoji kvalifikaci, mají možnost nastoupit do rekvalifikace, která je jim při splnění podmínek výše citovaným zákonem plně hrazena.
- Je žádoucí, aby vyjmenovaná opatření, důsledně zohledňovala specifické potřeby vyplývající z postavení romských žen. Zejména sociální pracovníci v roli poradců pro zaměstnatelnost a další subjekty přispívající k realizaci strategie zaměstnanosti, musí zároveň reflektovat nutná opatření potřebná ke snížení rozdílů mezi muži a ženami v uplatnění na trhu práce, vyplývající z požadavků eliminace diskriminace.
- Úřady práce mohou soustředit svoji pozornost na podporu a rozvoj nezávislého drobného podnikání mezi Romy. Nezávislá ekonomická činnost Romů odpovídá kulturní tradici některých společenských vrstev této skupiny. Rozvoji nezávislému drobnému podnikání stojí v cestě obtížná adaptace začínajících podnikatelů na legislativní a administrativní rámec podnikatelských aktivit v České republice. Současně existují významné příležitosti pro osoby samostatně výdělečně činné v sociálně vyloučených lokalitách a chudinských čtvrtích měst. Je tedy nutné, aby úřady práce vytvořily nástroje podpory drobného podnikání mezi Romy.
- Úřady práce mohou nabízet rekvalifikační kurzy pro uchazeče, kteří projeví zájem o podnikání s možností poskytnutí příspěvku, podle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 S., a za určitých podmínek stanovených příslušným úřadem práce.
- Velmi důležité je také zvýšit kontrolu nelegální práce.
- Důležité je pracovní poradenství, tj. individuální poradenství pro nezaměstnané osoby v produktivní věku žijící v sociálně vyloučené lokalitě. Součástí poradenství je asistence při vyhledávání pracovních nabídek, asistence při kontaktování zaměstnavatele, doprovod klienta na pracovní pohovory (v odůvodněných případech), facilitace nedorozumění mezi novým zaměstnancem a klientem (nutno během celých 3 měsíců zkušební doby). Primárním cílem pracovního poradenství je nalezení pracovního uplatnění pro klienta a udržení zaměstnání, sekundárně ale také zvýšení kompetencí klienta pro ucházení se o zaměstnání v budoucnu (navigace k umění sebe prezentace, podpora sebevědomí).
- Psychosociálního poradenství. Situace vyloučení nemá jednu příčinu, často jedna oblast problémů ovlivňuje druhou a psychická frustrace těchto osob je natolik hluboká, že vyžaduje péči odborníků. Cílem tohoto specializovaného poradenství je namotivování klienta k postupné akceptaci vzorce, dle kterého zaměstnání, resp. vůbec práce jako taková je činností, která pozitivně ovlivňuje život jedince i jeho rodiny ve všech sférách života. Je to dlouhodobá, kapacitně náročná individuální práce s klientem, na kterou musí navazovat nabídka postupného vzdělání.
- Poradenství zaměstnavatelům - má za cíl motivovat k dlouhodobému a „férovému“ zaměstnání nízko- či nekvalifikovaných osob. Na základě individuální práce s klienty prezentovat potenciálním zaměstnavatelům výhody zaměstnání těchto osob (dle individuálních dispozic uchazečů např. fyzická zdatnost, předpoklad vděčnosti za zaměstnání a věrnosti zaměstnavateli, perspektivu rozvinutí kvalifikace praxí, atd.).

- Využit lze také možnosti změny směrnice o veřejných zakázkách měst a to: Zvláštní podmínkou pro plnění veřejné zakázky: ve smyslu § 44 odst. 8 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách zadavatel požaduje, aby alespoň 10 % z celkového počtu pracovníků dodavatele, kteří se budou podílet na plnění zakázky, pocházelo z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, tj. uchazečů o zaměstnání, kteří byli bezprostředně před započatím plnění zakázky evidováni úřadem práce po dobu alespoň 5 měsíců. Podmínku dodavatel splní, pokud tyto osoby prokazatelně ukončí evidenci na úřadě práce v souvislosti s uzavřením pracovněprávního vztahu s dodavatelem. Součástí nabídky musí být prohlášení uchazeče o tom, že nejméně 10 % osob, které se budou podílet na plnění zakázky, přijme do pracovního poměru či na dohodu o pracích konaných mimo pracovní poměr, z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob. Vítězný uchazeč o zakázku před podpisem smlouvy se zadavatelem předloží seznam osob, s nimiž uzavřel pracovněprávní vztah v souvislosti s plněním zakázky potvrzený místně příslušným úřadem práce, a zároveň předloží prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění zakázky podílet.
- Zde je také volné místo pro neziskový sektor, jehož kapacita napomáhat v programech podporovaného zaměstnávání Romů je malá. MPSV ČR vypsalo 10. 4. 2009 Výzvu – oblast intervence 3.1, aktivita c) investiční podpora sociální ekonomiky, kde lze zakládat nové podnikatelské aktivity, maximální výše na jeden projekt činí 5 493 800 Kč. Ukončení příjmu žádostí je 30. listopadu 2012.
- Sociální podnikání či sociální firmy, tj. podpora vzniku subjektů, které vytvářejí pracovní místa pro dlouhodobě nezaměstnané obyvatele sociálně vyloučených lokalit. Prostřednictvím IOP – 3. 3. aktivita c) – investiční podpora sociální ekonomiky. Program zajišťuje investiční pomoc pro podporu a rozvoj nástrojů sociální ekonomiky. Jedná se o podporu inovativních aktivit, které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohrožených sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí. Sociální podnikání řeší prostřednictvím samostatné podnikatelské aktivity a účasti na trhu otázky nezaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje a svou činností podporuje solidární chování, sociální začleňování a růst sociálního kapitálu zejména na místní úrovni s maximálním respektováním trvale udržitelného rozvoje.

4. Bydlení

Otázka bydlení do jisté míry určuje charakter a standard sociálně vyloučených romských lokalit. Velká část těchto lokalit totiž existuje v místech, která byla z různých důvodů považována za málo atraktivní. Některé lokality dokonce vznikly jako nouzová forma ubytování např. Vsetín – Poschla či Holešov - Bořenovická. Obyvatelé mají obecně velmi malé šance odstěhovat se mimo lokalitu. V relativně nejhorší situaci se pak nalézají rodiny s malými dětmi, které často žijí v domácnosti svých rodičů, bez reálné šance získat vlastní byt. Získat pronájem bytu či domku pro romskou rodinu je téměř nemožné. V tomto ohledu ve Zlínském kraji panuje veliký rasismus. Pokud by se pronájem sehnal, nemá rodina stejně dostatek finančních prostředků na zaplacení kauce. Navíc jsou pro většinovou společnost minimalizováni tím, že pocházejí z prostředí ghetta nebo vyhlášené lokality. Získat obecní byt je pro ně prakticky nemožné. V rámci pokračujícího procesu sídelní segregace jsou mnozí Romové často vytěšňováni do okrajových částí měst s nízkou nebo žádnou dostupností služeb. Dokazování rasové diskriminace v takových případech je však velmi obtížné, neboť jde často o rodiny vyznačující se kromě odlišné etnické příslušnosti i různými sociálními problémy, nebo rodiny narušující občanské soužití. Vytěšňováním Romů tak dochází k vytváření novodobých ghett, v nichž se koncentruje sociálně nejslabší vrstva obyvatelstva, což vede ke vzniku zdravotnických, hygienických a bezpečnostních rizik a k rozvoji sociálně patologických jevů v těchto oblastech. Řešení uvedených problémů si v budoucnu vyžádá mnohem větší náklady, než jaké by vyžadoval aktivní a preventivní přístup předcházející sociálnímu vyloučení v současnosti. Obce tak ve skutečnosti jen

oddalují řešení problémů nebo jej přesunují na stát. Obce ve Zlínském kraji nevyužívají možnosti výstavby azylových domů, domů na půl cesty nebo jiného zázemí pro poskytování sociálních služeb. Města a obce nevyužívají dotační možnosti MMR ČR na zlepšení kvality bydlení pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel.

Zlín - má svoji lokalitu Obeciny, kde je větší koncentrace romského obyvatelstva. Bydlí ve starších, ale zrekonstruovaných bytech I. kategorie. Většinou bydlí v malometrážních obecních bytech 1+1 nebo 2+1. Byty nejsou zdevastované a jsou pěkně udržované. Problémy s bydlením jsou dluhy na nájmu a službách. Jsou však stejné jako u většinového obyvatelstva a žádný větší výskyt ztráty bydlení u Romů není.

Otrokovice – Romové bydlí v obecních i vlastních bytech o standardní velikosti v různých částech města. Byty jsou udržované, popř. vylepšené a Romové dostávají přidělené byty z pořadníku města za stejných podmínek jako ostatní občané města. Nejčastěji obývají byty o velikosti 2 + 1 nebo 3 + 1.

Valašské Klobouky – Romové bydlí jak v rodinných domcích, tak v pronajatých a obecních bytech. Nižší úroveň bydlení je jednoznačně v rodinných domcích. Lidé častěji čelí exekucím, dluhům za služby a hrozí jim ztráta bydlení.

Vsetín – Romové bydlí převážně v obecních bytech. Několik rodin žije v bytech pronajatých od soukromého vlastníka. Obecní byty se přidělují na základě pořadníku. Žadatel o byt nesmí mít vůči městu dluh za komunální odpady, předchozí nájmy nebo nezaplacené pokuty vůči městu. Žádost na byt se pravidelně obnovuje co 6 měsíců. Z toho vyplývá, že pořadník se mění 2x ročně. Ve vlastních odkoupených bytech žijí 4 rodiny. Problém s platbami nájmu má většina Romů, většina rovněž dluží za platby na komunálních odpadech. Převažuje velikost bytů 2 + kk.

Lokalita Poschlá Vsetín

Bývalý pavlačový dům Smetanova Vsetín

Rožnov pod Radhoštěm – Romové většinou bydlí v městských bytech 1 + 1 nebo 1 + 2. Někteří vlastní byty 1 + 3, které jsou v jejich vlastnictví. Byty jsou zrekonstruované a udržované. Žádosti o přidělení bytu Romové využívají stejně jako ostatní občané. Městské byty jsou přidělovány v souladu s pravidly pro přidělování městských bytů, které jsou pro všechny občany stejné.

Valašské Meziříčí – Romové mají velmi často dluhy na nájmu a službách. Bydlí nejčastěji v obecních bytech o velikosti 1 + 0 nebo 1 + 1.

Kroměříž – Romové bydlí nejvíce v nájemních bytech, v bytech domů zvláštního určení, v ubytovnách i v bytových jednotkách, které pronajímají soukromé agentury. Dluhy na nájmu a službách s tím spojených jsou nejčastějšími příčinami ztráty bydlení. Velikost bytů je standardní podle typu bytové jednotky. Vyloučené lokality ve městě nejsou. Město má

na vysoké úrovni co do kvality i množství zpracovanou bytovou politiku pro sociálně slabé a znevýhodněné příjmové skupiny obyvatel.

Lokalita Račín v Kroměříži

Holešov – odhad počtu romských příslušníků je asi 100 romských občanů, z nich největší počet bydlí převážně v ulici Školní. Všichni místní Romové bydlí v obecních bytech. Za vyloučenou lokalitu lze považovat ulici Školní, kde panuje špatná bytová situace. V souvislosti s řešením a vystěhováním rodin z ul. Školní bylo přijato rozhodnutí města o vystěhování romských rodin do vyloučené lokality Bořenovská. Město přidělilo uvolněné obecní byty přednostně občanům ze Školní ul. Vždy se jednalo o byty ve velmi dobré kvalitě. Jedné rodině byl přidělen byt 1+4 s ohledem na počet rodinných příslušníků. Mezi nejčastější příčiny ztráty bydlení patří neplacení nájemného, nesplácení dohodnutých splátkových kalendářů. Romské rodiny bez přístřeší využívají bydlení u rodiny či migrují jinam. Město Holešov řešilo likvidaci sociálního ghetta ve Školní ul. Při přidělování bytů se s romskými občany jednalo jako s neromskými občany. Institut zvláštního příjemce nebyl využíván, možnost úhrady se řešila přímo v pokladně města při výplatě sociálních dávek.

Foto: ulice Školní v Holešově

bydlení Romů v lokalitě Bořenovská

Uherské Hradiště – většina Romů bydlí v městských bytech, pouze výjimky obývají v okolních obcích své rodinné domky. Zkušenosti jsou takové, že někteří Romové neplatí nájemné, vznikají dluhy a dochází k jejich přestěhování nejprve do menších bytů a posléze do azylových zařízení.

Uherský Brod – dluhy mají Romové na nájmech i službách. Přes domluvené splátkové kalendáře nejsou dluhy pravidelně spláceny. Bydlení zejména v ubytovacím zařízení Větrná, jedná se o byty 1. Kategorie o velikosti 1 + 1. Početnější rodiny mají byt 1 + 2. Pro dlouhodobé dlužníky slouží ubytovací buňka s kapacitou 8 pokojů.

Krajský koordinátor – stěhování obyvatel do vyloučených lokalit pro neplacení nájemného či dluhy na službách není efektivním řešením. Města si tak vytváří ghetta či vyloučené lokality, jejichž likvidace bude stát v budoucnu daleko více finančních prostředků než jiná současná

řešení. Zkušenosti z mé dlouhodobé praxe ukazují na to, že pokud má dostat byt Rom, tak je mu přidělen byt převážně tam, kde převážnou část obyvatel domu tvoří Romové či neromové, kteří mají podobnou životní dráhu. Je nutné, aby Romové nebydleli pospolu, aby byli rozčleňováni po rodinách do větších bytových domů a učili se s ostatními nájemníky žít v souladu s pravidly domu.

Možnosti řešení v oblasti bydlení pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Klíčovým střednědobým cílem města v oblasti bydlení by mělo být vytvoření koncepce vícestupňového prostupného sociálního bydlení, reflektující konkrétní situaci ve městě, potřebnost sociálního bydlení a možnosti města.
- Cesta pouze na ulici – je dlouhodobě neúnosný, pro změnu situace města totálně neperspektivní, ale hlavně nenabízí žádné možnosti opětovného návratu k normálnímu bydlení rodinám, které by se pro takový návrat namotivovaly.
- Větší využívání Programu podporovaného bydlení z Ministerstva pro místní rozvoj. Jeho realizace je zcela závislá na aktivním přístupu obcí, což vyžaduje širokou politickou shodu a podporu. Jako vzor mohou posloužit města Otrokovice a Kroměříž.
- Vznik a nárůst dluhů na nájemném jsou často důvodem pro vystěhovávání romských rodin. Přímou úhradu nájemného nebo služeb spojených s bydlením v současné době řeší nová právní úprava (od 1. 1. 2007 zák. č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 42 odst. 3), a to ze systému dávek sociální péče, doplatkem na bydlení. Plátce doplatku může doplatek na bydlení poukazovat přímo pronajímateli nebo poskytovateli služeb. (bez institutu zvláštního příjemce, bez souhlasu příjemce).
- Výhodné hypotéky a spoření nemohou Romové využívat, jelikož je převážná většina z nich bez práce již několik let, bylo by vhodné vytvoření hypoték pro sociálně slabé občany prostřednictvím měst.
- Využívat možnost oddlužení bydlení v majetku města či obce. Jednou z cest je vyhlášení amnestie z úhrady penále k dlužné částce na nájemném.
- Omezení privatizace obecních bytů, vymezení sektoru pro sociální bydlení v obcích.
- Včasná intervence při řešení dluhů na nájmu. Využívání institutu zvláštního příjemce dávek a terénní práce.
- Efektivní územní plánování (rozbíjení sociálně vyloučených lokalit).
- Doporučením pro obyvatele-nájemníky bytů ve spolupráci se stavebním úřadem je důrazné motivování majitelů nemovitostí k péči o bytový fond a jeho údržbu, jak jim nařizuje zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Podle §139 tohoto zákona může stavební úřad nařídit, aby vlastník domu v určené lhůtě a za stanovených podmínek zjednal nápravu, např. když prokazatelně zanedbává údržbu bytového fondu.
- Zamezit rozdělování úhrad energií rozpočítáním souhrnných nákladů (z měřiče u paty domu) mezi platící, a to včetně dlužných částek za neplatíče. Zavdává to velmi silný podnět k nevraživosti mezi obyvateli domů – těmi co neplatí a těmi, co platí i za ty co neplatí.
- Posílení protidluhového poradenství, je-li realizováno kvalitně, může část klientů vést k přijetí dlouhodobějších životních cílů včetně snahy udržet si bezproblémové bydlení, v konkrétní podobě přijetí modelu pravidelného placení nájmu a služeb.

5. Školství

Základním cílem aktivit vlády je řešit vzdělávání Romů variantními strategiemi vzhledem k jejich specifickým potřebám s upřednostněním standardních vzdělávacích možností a institucí, v nezbytných případech s individuálními či skupinovými vzdělávacími programy.

Ve srovnání s ostatním obyvatelstvem dosahují Romové výrazně nižšího vzdělání, zastoupení jedinců se středoškolským a zejména vysokoškolským vzděláním je mizivé.

V současné době vrcholí přípravná fáze Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání (NAPIV). V souladu se schváleným usnesením vlády č. 206 byla ustavena meziresortní pracovní skupina složená ze zástupců věcně příslušných rezortů – Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo spravedlnosti, a vnitroresortní skupina složená ze zástupců odborů MŠMT pro řešení problematiky inkluzivního vzdělávání, jimiž se předmětné usnesení zabývá. Cílem činnosti uvedených pracovních skupin je revize úkolů zadaných uvedeným usnesením vlády a nastavení opatření a kroků pro následující období. Současně byl ustanoven v rámci MŠMT koordinátor aktivit Národního akčního plánu inkluzivního vzdělávání (NAPIV).

NAPIV, má společnou styčnou plochu s Akčním plánem realizace Koncepce včasné péče o děti ze sociálně znevýhodňujícího prostředí. MŠMT považuje předškolní přípravu dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí a včasnou pedagogickou intervenci těmto dětem za zásadní předpoklad úspěšnosti na počátku jejich vzdělávací dráhy. Z tohoto důvodu bude na plnění úkolů navázáno prací v rámci plnění úkolů NAPIV.

V kontextu plnění úkolů NAPIV, zejména pak ve vztahu k sociálně znevýhodněným žákům, byla připravena novela vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a novela vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Obě novely vyhlášek reagují na Zprávu o obecných opatřeních k výkonu rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci č. 57325/00-D. H. a ostatní proti České republice.

Důraz na inkluzivní vzdělávání je zakomponován do Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy na další období, posiluje se oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro inkluzivní vzdělávání napříč všemi úrovněmi systému vzdělávání, poskytování cílené metodické a poradenské pomoci vzdělávacími potřebami a jejich vzdělávacích potřeb s cílem posilovat jejich úspěšnost ve školách hlavního vzdělávacího proudu a předcházet předčasnému odchodu žáků ze vzdělávání obecně².

Za hlavní příčiny nízké vzdělanostní úrovně a kvalifikace Romů jsou považovány:

- podceňování vzdělání a kvalifikace
- nedostatečná znalost jazyka majority při nástupu do školy
- malá adaptace na pravidelnou činnost spojenou se školní docházkou
- horší podmínky ke studiu v mnohočetných rodinách v kombinaci se špatnou bytovou situací (přeplněné byty)

Zvyšování vzdělanostní úrovně Romů je dlouhodobý proces, který však vyžaduje nejen úsilí ze strany majoritní společnosti, ale i Romů. Jednotlivá současná opatření jsou orientována na jednoduchá a časově méně náročná řešení, jako je např. podpora romských žáků na středních školách (poskytovatelem je MŠMT), která částečně ovlivní momentální situaci konkrétní rodiny, bývá však často i předmětem kritiky zejména ze strany pedagogů. Ve Zlínském kraji bylo z MŠMT v roce 2010 podpořeno 21 žádostí pro 9 školských zařízení, a to v souhrnné částce 266 400,- Kč.

Jako nejdůležitější se jeví zřízení funkce asistenta pedagoga na základních školách. Jejich práce přispívá ke snižování absence školní docházky dětí a žáků, zlepšuje komunikaci mezi učiteli a rodiči dětí a žáků a přispívá ke zvyšování školní úspěšnosti znevýhodněné cílové skupiny. Vzhledem k pozitivním výsledkům výše zmíněných opatření je zřizování přípravných tříd a funkce asistenta pedagoga zakotveno v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích a změně některých zákonů, jsou asistenti pedagoga zařazeni mezi pedagogické pracovníky (§ 2 odst. 2 zákona) a stanoveny

² Informace MŠMT pro Radu vlády ČR pro záležitosti romské menšiny

podmínky jejich kvalifikace (§ 20 zákona). Jako nejdůležitější se jeví docházka romských dětí do mateřských škol.

Vyjádření měst k dostupnosti mateřských školek pro obyvatele sociálně vyloučených romských lokalit:

Zlín – ve městě neexistují romské mateřské školky. Zájem ze strany rodin není. Nesplňují kritéria pro přijetí a to, že rodiče musí být zaměstnaní. Dostupnost mateřských školek je dobrá. Ve Zlíně se nerealizují žádné aktivity včasné péče pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí do 6 let věku. Zápisy do základních škol probíhají stejně jako u neromských dětí. Segregované romské základní školy s vysokým podílem romských žáků ve Zlíně neexistují. Provázanost základního vzdělávání s mimoškolními aktivitami je stejná pro všechny děti. U některých rodičů je problém s motivací. V případě zájmu existují kurzy na získání základního vzdělávání pro dospělé.

Otrokovice – ve městě neexistují romské mateřské školky. Romské děti do MŠ nedochází a dostupnost MŠ je dobrá. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi provádí Charita Otrokovice, služba je zahrnuta ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb. Školská poradenská pracoviště vyvíjí činnost, na základních školách fungují školní psychologové, realizace osvěty zaměřené na postoje rodičů či poradenství ke vzdělávání romských je jen v rámci agendy sociálního odboru. Zápisy romských dětí probíhají stejně jako u neromských. Segregované romské základní školy ve městě neexistují. Základní vzdělávání provázané s mimoškolními aktivitami jsou stejné pro všechny děti. Kurzy na získání základního vzdělání pro dospělé neexistují. Pokud se jedná o romské studenty, tak jde jen o jednotlivce.

Valašské Klobouky – ve městě neexistují romské mateřské školky. Dostupnost MŠ je dobrá. Žádné aktivity zaměřené na včasnou péči neexistují. Průběh zápisů do základních škol probíhá stejně jako u ostatních dětí. Segregované romské základní školy s vysokým podílem romských dětí ve městě nemáme. V oblasti základního vzdělávání a mimoškolních aktivit jsou možnosti stejné pro všechny děti. Kurzy pro získání základního vzdělání pro dospělé ve městě neexistují. O romských studentech nemáme žádné informace.

Vsetín – ve městě neexistují romské mateřské školky a jejich dostupnost je dobrá. Včasnou péči pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí do 6 let věku funguje Školička. Jedná se o předškolní přípravu dětí od 3 do 5 let. Působí také SAS pro rodiny s dětmi. Díky aktivní spolupráci terénních pracovníků a neziskového sektoru s rodiči probíhá příprava i samotný průběh zápisů romských dětí v naprosté většině standardně a v souladu s inkluzivním vzděláváním. Navzdory tomu je stále většina romských dětí umístěna do bývalé zvláštní školy, neboť rozhodujícím faktorem jsou rodiče. Mezi nimi je preferovaná bývalá zvláštní škola, kde je odhadem 80% romských dětí. Diakonie ČCE zajišťuje doučování romských dětí projektem Mozaika v sociálně vyloučené lokalitě Poschlá, kde pracují s rodinami předškoláků. Charita poskytuje individuální pomoc dospělým. O romských studentech nám není nic známo.

Rožnov pod Radhoštěm – ve městě neexistují romské mateřské školky. Aktivity pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí nejsou realizovány. Průběh zápisů romských dětí do základních škol probíhá stejně jako u neromských dětí. Segregované romské základní školy s vysokým podílem romských žáků ve městě nebyly zřízeny. Provázanost základního vzdělávání s mimoškolními aktivitami je stejná jako u ostatních dětí. Dostupnost kurzů pro získání základního vzdělávání pro dospělé můžeme v případě zájmu zajistit. O romských studentech nemáme žádné informace.

Valašské Meziříčí – ve městě neexistují romské mateřské školky a dostupnost MŠ je dobrá. Včasnou péči pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí provozuje Charita, která má zřízený Klub maminek s předškolními dětmi od 4 do 7 let. Průběh zápisů do základních

škola probíhá u všech dětí stejně. Segregované romské základní školy s vysokým podílem romských žáků ve městě nemáme.

Kroměříž – ve městě neexistují romské mateřské školky. Dostupnost MŠ je dobrá. Ve městě provozují aktivizační služby FOD pobočka Kroměříž a Oblastní charita. Obě organizace mají pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí. Nejvíce romských žáků je na Základní škole praktické a Základní škole speciální v Kroměříži. V roce 2010 probíhalo systematické a cílené doučování jednoho romského žáka z iniciativy školy z důvodu nadměrné neomluvené absence, které však mělo pouze krátkodobý efekt z důvodu nezájmu rodičů. Kurzy na získání základního vzdělání pro dospělé lze na základě poptávky zajistit. Romské studenty statisticky nevykazujeme.

Holešov – v roce 2010 bylo evidováno 6 předškoláků v mateřské školce. Pravidelně docházelo pouze 1 dítě. V současné době jsou Romové vystěhováni za město a dostupnost mateřské školky je špatná. Aktivita včasné péče pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí do 6 let věku neexistují. Rodiče preferují nástup do základních škol praktických, domáhají se zápisu do 1. Třídy tam nebo zde následně své děti přeřazují v průběhu roku. Největší podíl romských dětí je na základní škole praktické. Provázanost základního vzdělávání s mimoškolními aktivitami ve městě funguje prostřednictvím základní školy a Střediskem volného času Všetuly. Společně pořádají volnočasové aktivity.

Uherské Hradiště – ve městě neexistují romské mateřské školky a dostupnost MŠ není známa. Včasnou péči pro děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí do 6 let nemají. Také se ve městě nevyskytují žádné základní školy s vysokým podílem romských žáků, jelikož nemají segregované romské základní školy. Provázanost základního vzdělávání s mimoškolními aktivitami jsou stejné pro všechny děti. Dostupnost kurzů na získání základního vzdělání pro dospělé není známa. Romské studenty v Uherském Hradišti nemají.

Uherský Brod – dostupnost mateřských školek ve městě je dobrá a žádná z nich není romská. Včasnou péči provozuje sociálně aktivizační služba Chůva. Také sociální pracovníci působí na romské rodiče v tomto směru. Na školách mají výchovné poradce. Průběh zápisů romských dětí na základní školy probíhá stejně jako ostatních dětí. Segregované základní školy s vysokým podílem romských žáků ve městě nemají. Existuje Individuální doučování dětí. Kurzy na získání základního vzdělání ve městě neexistují.

Tabulka č. 4 - Přidělení finančních prostředků v rozvojovém programu „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním na rok 2010“

Žadatel	Požadavek pracovních míst	Z toho nově požadovaných	Požadované finanční prostředky na nová místa	Žádaná dotace celkem na rok 2010	Navržená dotace na rok 2010
Zlínský kraj	16,525	5,525	865 775 Kč	3 355 245 Kč	2 543 276 Kč

Zdroj: Informace z odboru školství, mládeže a sportu KÚZK

Odbor školství, mládeže a sportu ZK – vzdělávací aktivity pro romské žáky provádí také neziskové organizace Charita Vsetín, Charita Valašské Meziříčí a Diakonie ČCE Vsetín. Dostupnost aktivit je na dobré úrovni, pokud mají o tuto přípravu žáci zájem je realizována. V roce 2010 bylo vráceno z prostředků programu Podpora romských žáků středních škol celkem 989 216 Kč, což je 37% z celkové dotace. Z důvodu nemoci ukončili studium tři žáci a šest žáků z jiných důvodů. Většina případů se dá popsat: „I když školu dítě udělá, stejně práci nedostane“.

Krajský koordinátor – pro rodiče není vzdělání prioritou, romský žebříček hodnot je jiný. Rodiče jsou přesvědčeni, že kdyby jejich děti měly vysokoškolské vzdělání, stejně by zaměstnání nenašly. Jejich život by se vyšším vzděláním stejně nezměnil. Romské děti

odcházejí předčasně ze vzdělávacího procesu, jelikož nemají dobré školní výsledky. Rodiče jim neumí s učením poradit. Ve většině případů jim chybí školní a učební pomůcky. Neunesou posměch spolužáků ve třídě, kde jsou převážně sami, bez kamarádů a v nejednom případě bez pochopení pedagogů. Po vzoru rodičů nevidí ve vzdělání žádnou výhodu pro jejich život. Neziskové organizace v kraji nabízí programy pro děti ze základních škol. Každoročně předávám informace z Masarykovy univerzity v Brně o nabídce pomoci v přípravě romských žáků na střední a vysokou školu. Zatím o tyto aktivity není zájem. Ve Zlínském kraji je velmi malý počet středoškoláků a vysokoškoláků. Děti nastupují po základní škole většinou na praktické učiliště, odkud brzy odchází a hlásí se na úřadu práce. Největší podíl romských dětí je na praktických a speciálních základních školách a to v Holešově, Kroměříži a ve Vsetíně. Mimo neziskový sektor ve Vsetíně se v žádném městě Zlínského kraje nepracuje s rodiči ve věci zápisů do základních škol. Vše je tak v rukou pedagogicko-psychologické poradny a rodičů těchto dětí. Do mateřských školek dochází jen velmi nízký počet romských dětí. Rodiče nevyužívají možnosti předškolního zařazení a to proto, že musí platit stravné. Doma musí matky stejně vařit pro ostatní členy domácnosti a pro rodinu se tak MŠ stává finanční zátěží.

Možnosti řešení v oblasti školství pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Klíčovým faktorem vzdělávání romských dětí je posílení motivace rodičů k předškolnímu vzdělávání dětí, tzn. větší využívání mateřských školek dětmi ze sociálně vyloučené lokality a tedy i dočasné vyvázání dětí z nepodnětného prostředí. Sociální pracovníci, terénní pracovníci a všichni, kdo se integrací Romů zabývají, by se na tuto možnost měli soustředit a přesvědčovat rodiče, že to jejich dětem velmi pomůže při nástupu do základní školy.
- Usilovat o zřízení přípravných tříd při základních školách pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Plnění vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky. Podle ní by měla být zpětná vazba o úrovni dětí v předškolním vzdělání v přípravné třídě.
- Spolupracovat více prostřednictvím asistenta pedagoga s rodinou při častých absencích dítěte.
- Postih pro rodiče, jejichž děti byly shledány nemocnými, a přesto běhají venku za nedodržování léčebného režimu, spolupráce s Oddělením sociálně-právní ochrany dětí.
- Osvěta pro rodiče, aby si uvědomili, že dají-li své dítě do „zvláštní“ školy, omezí své dítě při výběru povolání.
- Základní školy by měly posilovat své schopnosti udržet v hlavním proudu vzdělávání i děti ze sociálně a kulturně handicapujícího prostředí. Cestou k tomuto cíli je diferencovaný a individualizovaný přístup k dětem v základní škole – a zejména zohlednění tohoto úkolu školy jak v pregraduální přípravě učitelů, tak v jejich dalším vzdělávání
- Zřídit na základní škole funkci asistenta pedagoga, pokud jsou ve třídě děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito asistenti pracují ve všech typech škol a školských zařízení. Asistent pedagoga v souladu s pokyny pedagoga pomáhá žákům s aklimatizací a usnadňuje komunikaci pedagoga s žáky, jejich rodiči a případně celou romskou komunitou. Asistenti pedagoga pracují v mateřských školách, přípravných třídách, základních školách, speciálních a praktických školách, na středních odborných učilištích a v institucích ústavní a ochranné výchovy, pokud v těchto zařízeních je vyšší procento žáků ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a všude tam, kde špatné výsledky romských dětí na potřebu této asistence ukazují.
- Mělo by být trendem, aby romské děti navštěvovaly klasickou základní školu a nebyly soustřeďovány do speciálních škol. Podceňování kvalifikace je zapříčiněno mimo jiné i tím, že romské děti i se středoškolským vzděláním nenajdou často uplatnění.

- Učitelé romských dětí by měli spolupracovat s rodiči těchto dětí. Měli by s nimi prodiskutovávat všechny záležitosti týkající se dětí (školní stravování, pobyt v družině či školním klubu, zdraví dítěte, výlety, prázdninové tábory apod.), zdůrazňovat jim důležitost pravidelné školní docházky i domácí přípravy. Vztah rodičů ke škole by měl být co nejlepší, měli by se sem chodit poradit ve věcech, které se týkají jejich dětí, škola pro ně musí být stále otevřená.
- Pro vytvoření dobrých vztahů mezi romskými žáky a jejich spolužáky je nutné, aby všichni žáci byli vedeni k toleranci a multikulturní výchově. Multikulturní výchova by se měla prolínat do všech předmětů školních vzdělávacích programů i ve školách, kde žádní romští žáci nebudou.
- Více využívat programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy s celostátní působností, které jsou realizovány v souladu s Nařízením vlády č. 98/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky a způsob poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity příslušníků národnostních menšin a na podporu integrace příslušníků romské komunity.

6. Bezpečnost

Názory veřejnosti na původ problémů v soužití s Romy i její pohled na existenci sociálně vyloučených romských lokalit představují východiska pro utváření představ o tom, jak tíživou sociální situaci jejich obyvatel řešit. V české společnosti stále dominují odmítavá stanoviska, podle kterých příčina spočívá na straně Romů. Veřejnost převážně považuje Romy za ty, kteří zneužívají sociální systém a odmítají se začlenit na pracovní trh. Nahlížení na obyvatele lokalit jako na osoby, které si pomoc nezaslouží a za svou situaci si mohou sami, snižuje ochotu veřejnosti vynakládat veřejné prostředky na integrační politiku.

Z národnostních menšin, které žijí v České republice, mají lidé nejhorší vztah k Romům. Za nesympatické je považují téměř tři čtvrtiny lidí. Vyplývá to z aktuálního průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Do šetření bylo zahrnuto celkem 15 národností žijících v naší zemi včetně Čechů, kteří v tomto případě slouží jako skupina ke srovnání s ostatními. Respondenti své sympatie či antipatie vyjadřovali pomocí sedmibodové škály, na které popsané krajní body znamenaly - velmi sympatičtí (1) a velmi nesympatičtí (7).

Za nesympatické označilo Romy 74 procent dotázaných, za sympatické je považuje 12 procent. Oproti roku 2009 je patrný pozitivní posun ve vztahu k Romům³.

Tabulka č. 5 – Vztah k národnostním menšinám žijících v ČR - národnosti jsou v tabulce uvedeny tak, jak se u Čechů umístily dle oblíbenosti

národnost	průměr známek 1 – sympatičtí až 7 nesympatičtí
Ceši	1,61
Slováci	1,89
Poláci	2,69
Řekové	2,99
Židé	3,07
Němci	3,36
Bulhaři	3,43
Maďaři	3,53
Srbové	3,78
Rusové	3,80
Vietnamci	3,92
Rumuni	4,48
Ukrajinci	4,54
Albánci	4,56
Romové	5,49

³ Romové jsou nesympatičtí téměř třem čtvrtinám lidí, je to nejlepší výsledek od roku 2006, (zdroj: ČTK, Praha, 16. 4. 2011, Romea, http://www.romea.cz/index.php?id=detail&detail=2007_9710)

Vyjádření měst ke kvalitě soužití a vztahů obyvatel k romským spoluobčanům a aktivitám extremistů:

Zlín – žádné vyhraněné postoje ve městě nejsou známy.

Otrokovice – v roce 2010 pochod extremistů městem nebyl povolen.

Valašské Klobouky – žádné extremistické pochody ani napadení ve městě v roce 2010 nebylo.

Vsetín – v roce 2010 neproběhly žádné pochody extremistů, zaznamenán byl pouze jeden útok na Roma a to podnapilým občanem.

Rožnov pod Radhoštěm – nejsou evidovány žádné rasové útoky na Romy.

Valašské Meziříčí – s útoky na Romy ve městě jsme se nesetkali.

Kroměříž – nebyl zaznamenán doposud žádný případ rasového útoku či napadení.

Město Holešov – výskyt rasově motivované trestné činnosti a pravicového extremismu v Holešově nebyl v roce 2010 zaznamenán. V létě 2010 se uskutečnila extremistická demonstrace v souvislosti s Týdnem židovské kultury. Demonstrace proběhla bez narušení pořádku. Bezpečnost zajišťovala PČR a MP Holešov. Sešlo se zhruba 15 až 20 extremistů a ještě větší počet anarchistů. Akce nebyla mířena proti Romům.

Uherské Hradiště – žádné útoky na Romy nám nejsou známy.

Uherský Brod – rasově motivované útoky na Romy se v roce 2010 nekonaly.

Krajský koordinátor – ve Zlínském kraji existují problémy v občanském soužití. Jedná se o sousedské vztahy. Extremistické pochody se konají pouze v Holešově, ale týkají se židovské kultury a nikoliv Romů. Romové o této akci byli informováni terénním pracovníkem ARGA, Společnosti dobré vůle Zlín. V Otrokovicích se dříve pochody extremistů konaly, v roce 2010 však byly zakázány. Koncem roku 2010 byla navázána spolupráce s vrchní komisařkou Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, která je i styčnou důstojnicí pro národnostní menšiny a krajskou koordinátorkou pro národnostní menšiny. Zlínský kraj také podpořil v rámci vyhlášeného podprogramu malého rozsahu na integraci romské komunity v roce 2010 o. s. Cyrillos Vsetín, které zrealizovalo projekt „United Colours of Vsetín 10 aneb Kampaň proti rasismu“ částkou 50 000,- Kč. Projekt trval 4 měsíce a probíhal formou besed a workshopů na téma rasismus konaných na ZŠ, SŠ a OU s Romy a o Romech a pravidelným sportováním ve městě Vsetíně.

Možnosti řešení v oblasti soužití pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Politika na všech úrovních musí překonat zakořeněné mínění, že sociálně vyloučené postavení a život v ghettu je něčím, co Romům vyhovuje a v jistém smyslu odpovídá jejich kulturnímu či etnickému naturelu. Prolomení této bariéry je podmínkou ke změně etnického klimatu v otázce překonatelnosti sociální vyloučení a v otázce kolektivních respektive individuálních řešení.
- Zkušenost s lokalitami zvyšuje pocit naléhavosti řešení, ale omezuje pocit řešitelnosti v důsledku kolektivistického, rasového či etnického vidění. To je základní politický rébus pro kultivaci a uskutečnění integračních programů.

- Mezigenerační zlepšování situace a zvyšování otevřenosti vůči možnosti změny vyžaduje, aby mladší vrstvy obyvatel nejen získávaly vzdělání, ale také nadále bydlely a žily v regionu.
- Sociálně vyloučené lokality vyžadují nepoměrně komplexnější, dlouhodobější a propracovanější integrační strategii, při níž je nutná spolupráce místní a krajské samosprávy se státní správou.
- Na pověřených obcích s rozšířenou působností by měla být založena pracovní skupina na integraci romské komunity, kde by měli být zastoupeni také Romové. V této skupině se mohou řešit i problémy v soužití.

7. Kriminalita

Vláda ČR se oblasti bezpečnostní politiky směřující k Romům zaměřuje především na extremismus, kriminalitu a sociálně patologické jevy. Diskriminační přístup české společnosti k romským občanům začal být viditelný až v roce 1997, kdy začali Romové opouštět Českou republiku a v zahraničí žádali o udělení statutu uprchlíka z důvodů diskriminace v zemi původu. Odchody Romů z republiky upozornily svět na narůstající diskriminaci v ČR.

V České republice nejsou přesné údaje o kriminalitě spojené se životem v sociálně vyloučených lokalitách. Nejčastěji se vychází z kvalifikovaných odhadů obvodních oddělení Policie ČR.⁴

Nejvíce se mezi Romy ve Zlínském kraji rozmáhá lichva a tím vzniká vysoká zadluženost. Skutečnost, že lichvou trpí až polovina romských obyvatel, způsobuje nemožnost vyžít ze sociálních dávek. Při vymáhání úroků není „zatím“ používáno násilí. Klienti splácející úroky nejsou schopni řešit své základní povinnosti (placení nájemného a služeb spojených s bydlením, dostatečná péče o děti atd.), čímž se z nich stávají dlužníci.

Přehled o struktuře a vývoji kriminality na území sociálně vyloučených romských lokalit

Zlín – vývoj a struktura kriminality na území města není známa.

Otrokovice – kriminalita v romské menšině na území města není známa.

Valašské Klobouky – objevuje se drobná majetková trestná činnost. Dva muži jsou ve výkonu trestu.

Vsetín – kriminalita se vyskytuje ve formě majetkové trestné činnosti, krádeže více u dospívajících a mladých Romů, která je navázaná na užívání drog.

Rožnov pod Radhoštěm – statistiky trestné činnosti jsou v kompetenci krajských policejních ředitelství. Nerozlišují se pachatelé na Romy a neromy.

Valašské Meziříčí – kriminalita u romské populace není větší než u většinové společnosti.

Kroměříž – kriminalita je chápána v rámci intaktní populace.

Holešov – v průběhu roku 2010 stagnovala násilná a trestná činnosti. Zvýšil se počet krádeží v supermarketech u nezletilých dětí a došlo ke všeobecnému snížení kapesních krádeží i žebrání peněz.

Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod – kriminalita nevybočuje z rámce kriminality většinové společnosti.

⁴ Zdroj: Zpráva o stavu romských komunit v ČR, 2008

Krajský koordinátor – v romské menšině se jedná převážně o drobnou kriminalitu, což znamená drobné kapesní krádeže a krádeže v supermarketech, které provádí většinou děti, které nejsou trestně zodpovědné. V nejednom případě jednají na žádost svých rodičů. Policie ČR byl v roce 2010 členem Pracovní skupiny pro etnické menšiny ve Vsetíně a také v Holešově byli zástupci PČR i MP v lokálním partnerství města. V jiných městech Zlínského kraje nejsou žádné pracovní skupiny zřízeny.

Možnosti řešení v oblasti bezpečnosti a kriminality pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Intenzivní spolupráce s PČR, městskou policií, terénními pracovníky, romskými poradci především v oblasti preventivního působení.
- Přijetí strážníka z romské komunity k městské policii.
- Osvěta v romské komunitě k zadluženosti by měla být úkolem pro NNO působící v této oblasti.
- Zajištění projektů ze strany NNO, týkající se finanční gramotnosti pro Romy.
- Přijetí romského pomocníka k PČR či MP.

8. Zdravotní péče

Na základě výsledků různých studií bylo schváleno usnesení vlády ČR 2005 č. 219 ze dne 23. února na pomoc romské komunitě prostřednictvím zdravotně sociálních pracovníků.

V roce 2010 působila ve Zlínském kraji ve městě Vsetín zaměstnankyně Charity. Na tuto činnost mohou čerpat dotaci z Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny neziskové organizace z programu „Předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků“.

Existence zdravotně sociálního pomocníka ve městech Zlínského kraje:

Zlín – zdravotně sociální pomocník ve Zlíně neexistuje.

Otrokovice – o zdravotní situaci v romské komunitě nejsou žádné informace.

Valašské Klobouky – funkce zdravotně sociálního pomocníka ve městě zřízena není.

Vsetín – zdravotně sociální pomocník pracuje pod Charitou Vsetín.

Rožnov pod Radhoštěm – zdravotně sociální pomocník ve městě není zřízen.

Valašské Meziříčí – zdravotně sociální pomocník neexistuje ve Valašském Meziříčí.

Kroměříž – zdravotně sociální pomocník pro romskou menšinu není zřízen.

Holešov – zdravotně sociální pomocník pro Romy není.

Uherské Hradiště – funkce zdravotně sociálního pomocníka není.

Uherský Brod – funkce zdravotně sociálního pomocníka není zřízena.

Krajský koordinátor – Romové mají všeobecně špatný přístup ke svému zdraví a mezi nejdůležitější bariéry patří např. to, že romská žena nechodí ke gynekologovi, nenechá si pravidelně kontrolovat prsa, protože oblasti, které se týkají těchto orgánů, jsou mezi Romy tabu. Zrovna tak muži nechodí k lékaři s problémy prostaty nebo hemeroidy. Jedná se o bariéry kulturní. V květnu 2010 pořádal Zlínský kraj ve spolupráci s o. s. Centrom Ostrava seminář pro nelékařský personál a zdravotní sestry. Zúčastnily se ho zdravotní sestry z celého Zlínského kraje. Seminář se setkal s velikým úspěchem. Mezi nejčastější stížnosti ze strany sester byly početné návštěvy romských pacientů v nemocnicích, hlučnost při doprovodu nemocné osoby. Tyto problémy by mohl vyřešit zdravotně sociální pomocník, kterého může mít každé město prostřednictvím neziskového sektoru, který si může zažádat o dotaci na Radě vlády ČR pro záležitosti romské menšiny. Tento pracovník by byl prostředníkem mezi lékaři a Romy. V Ostravě tato funkce je zřízena již několik let při fakultní nemocnici a přináší lepší spolupráci mezi Romy a lékaři. Stoupla tak proočkovanost romských dětí, nemocní lidé docházejí častěji k lékaři, jedná se např. o diabetiky atd.

V každém případě by zdravotní sociální pomocník měl být Rom, jelikož nerom se nesetká s tím, aby se mu Romové se svými problémy svěřovali.

Ve Zlínském kraji je zdravotní stav Romů nepříznivý. Děti vlivem špatného bydlení trpí většinou dýchacími problémy a kožním onemocněním. Dospělí Romové nechodí na preventivní prohlídky a nedochází ani k zubaři. Problémy se zuby řeší návštěvou zubní pohotovosti a další návštěvy u zubaře se již nekonají. Zubařů je nedostatek a ještě k tomu se u zubaře hradí většina zákroků. Na takové výdaje nemají Romové kapitolu ve svém rodinném rozpočtu.

Možnosti řešení v oblasti zdravotní péče pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Větší míra zapojení NNO do osvětové činnosti mezi romskými občany, zejména v oblasti zdravé výživy, zdravého životního stylu, faktorů ovlivňujících zdraví lidí a nutnost prevence ve zdravotnictví. Úsilí při realizaci osvěty je nutné zvýšit a zapojit do nich i zdravotnické pracovníky primární zdravotní péče. Osvěta by se měla zaměřovat zejména na oblast zdravé výživy, omezování kouření, konzumace alkoholu a dalších návykových látek, motivaci k využívání preventivních prohlídek a očkování (zejména v oblasti péče o dítě), na gynekologickou prevenci a plánované rodičovství, na oblast stomatologie a nutnosti dodržování léčebného režimu.
- Důležitým programem pro oblast prevence a zlepšení zdravotní situace Romů je program „Zdravotně sociální pomocník“. Na tuto profesi lze čerpat dotace z Rady vlády pro záležitosti romské menšiny.

9. Terénní práce

Terénní práce je jedním z významných a účinných nástrojů, jak předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců, rodin či celých sociálních skupin z obtížných životních situací a špatné orientaci ve veřejných, především sociálních institucích. Fenomén sociálního vyloučení brání lidem zapojit se do ekonomických, politických, spotřebních a dalších aktivit společnosti, a ve svém důsledku jim tedy znemožňuje být plnoprávními občany. Terénní práce nemůže stavět na předpokladu, že ji tito jedinci či sociální skupiny sami vyhledají v jejich institucích. Kontakt s klienty v jejich přirozeném prostředí má v sociální práci hluboké kořeny.

Terénní sociální práce je z hlediska zákona o sociálních službách realizována prostřednictvím terénních forem sociálních služeb. Sociální službou se přitom podle §3 a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách rozumí činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Jednotčím znakem těchto služeb je jejich naplňování v přirozeném sociálním prostředí, které §3 d) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vymezuje jako rodinu a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity.

Terénní sociální práce v jednotlivých městech Zlínského kraje:

Zlín – terénní práci s romskými obyvateli ve městě Zlíně provádí organizace Argo, Společnost dobré vůle, Zlín. Sociální odbor Magistrátu města Zlína spolupracuje s touto organizací v průběhu celého roku. Jedná se především o spolupráci s terénní sociální pracovnící paní Pulhošovou, která je velmi často účastna při řešení konkrétních případů.

Otrokovice - město nezaměstnává terénního pracovníka pro romskou komunitu. Nevyužívají možnosti dotace na terénní práci.

Valašské Klobouky – od dubna do prosince vykonávala terénní sociální práci v našem městě a okolí terénní pracovníce z ARGA, Společnost dobré vůle Zlín.

Vsetín – tuto službu zajišťuje organizační složka města Vsetína. Kapacita služby je nastavena na 55 uživatelů, se kterými se individuálně plánuje. Ostatní uživatelé mohou služeb terénní sociální práce využívat občasně či jednorázově. Za rok 2010 terénní sociální práce Vsetín pracovala s cca 216 klienty.

Rožnov pod Radhoštěm – v roce 2010 terénní sociální práce byla vykonávána pracovníky sociálního odboru městského úřadu se zaměřením na rodiny a jednotlivce. Nerozlišujeme romské a neromské občany.

Valašské Meziříčí – terénní sociální práci v romských i neromských rodinách vykonává Charita – SaS (sociálně aktivizační služby).

Kroměříž – terénní sociální práci vykonává v regionu Kroměříže o. s. ARGO, Společnost dobré vůle Zlín, v současné době pracuje s 87 romskými občany.

Holešov – terénní sociální práce jsou stanovené v Komunitním plánu sociálních služeb města Holešova pro období 2009 – 2011 a v roce 2010 byly postupně naplňovány:

- a) terénní sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi vykonává od září 2010 Charita Holešov se třemi sociálními pracovníci, mají převážně v péči romské rodiny (7 rodin),
- b) terénní sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi vykonává Azylový dům pro matky s dětmi od června 2010, mají v péči jednu romskou rodinu,
- c) terénní program sociální služby v rámci terénního programu Samaritán vykonává Charita Otrokovice, jedná se o osoby sociálně vyloučené bez domova,
- c) terénní sociální práci vykonává ARGO, Společnost dobré vůle Zlín a to pouze u romských rodin.

Uherské Hradiště – dotace na terénní práci nevyužívá, jelikož na území města se nevyskytuje komunita, která by vyžadovala speciální sociální práci.

Uherský Brod – terénní sociální práci v našem městě vykonává ARGO, Společnost dobré vůle Zlín od dubna 2010 do prosince 2010.

Krajský koordinátor – terénní sociální službu vykonává pro výše uvedená města ve Zlínském kraji ARGO, Společnost dobré vůle Zlín. Společnost realizuje dlouhodobý projekt „Dlouhá cesta“. Jedná se o terénní práci v romských lokalitách, který je financován Evropským sociálním fondem prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem ČR prostřednictvím MPSV ČR. Z tohoto programu vykonává společnost terénní sociální práci pro města Zlín, Kroměříž, Holešov a Uherský Ostroh. V tomto projektu pracovali 4 terénní pracovníci, z nichž každý měl na starosti jednu lokalitu. Práce na projektu zajistila zaměstnání pro 4 pracovníky, kteří byli evidováni na úřadu práce, což je velmi prospěšné nejen pro romskou menšinu.

Společnost realizuje také druhý projekt „Společné kroky“, který je zaměřený na terénní sociální práci a je hrazen z dotací Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a Zlínského kraje. Z tohoto projektu je vykonávána terénní práce pro města Valašské Klobouky a Uherský Brod. Zde pracují další dva terénní pracovníci. Polovina pracovního týmu terénních pracovníků je složena z romských uchazečů, což se velmi osvědčuje v praxi. Ve městech Zlín, Uherský Brod, Uherský Ostroh a Kroměříž byla terénní práce prostřednictvím Společnosti dobré vůle ARGO Zlín kladně hodnocena.

Možnosti řešení v oblasti terénní sociální práce pro další období:

Tyto možnosti vychází z Koncepce na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji na období 2009 – 2013 a jsou aktualizovány:

- Doporučení obcím využívat možnosti dotací na terénní práci v romské komunitě u Rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity.

- Neziskovým organizacím zabývajícím se integrací romské menšiny do společnosti doporučit možnost žádosti o dotaci na terénní práci v romské komunitě v těch obcích, které nemají zájem na zřízení takového pracovního místa.
- Předcházet terénní práci sociálnímu vyloučení a jeho prohlubování.
- Terénní práci pomáhat sociálnímu začleňování, zmírňovat nerovnosti, včetně nerovného přístupu ke službám, vzdělávání, bydlení apod.
- Terénní práci pomoci klientům získávat sociální kompetence a předávat jim informace.
- Pokud terénní pracovník nemá patřičné vzdělání pro výkon terénní sociální práce, musí podstoupit vzdělávací kurz pro terénní pracovníky, jako základní minimum pro terénní práci.
- Terénní práci lze také mírnit negativní projevy v sousedských vztazích.

10. Migrace Romů

Zhruba 95% evropských Romů dnes žije usedlým způsobem, zatímco kočujících je zhruba pět procent. Ti tento způsob upřednostňují z kulturních ale i ekonomických důvodů. Týká se to zejména postkomunistických zemí, kde v důsledku krize stoupla nezaměstnanost a Romové byly mnohdy prvními, kdo přišel o práci. Ne vždy kvůli tomu, že jsou Romové, ale hlavně měli nízkou kvalifikaci. Romové zkrátka netouží po kočovném životě - chtějí práci a důstojný život. Problémem však je, že chudoba hrozí také nastupující generaci, protože jejich rodiče jsou dnes nezaměstnaní. Důležitou roli sehrávají média – měla by ukazovat, že spolupráce mezi Romy a většinovou společností může fungovat. Hospodářská krize ale boj s nedůvěrou spíše stěžuje. Měli bychom vytvářet příležitosti pro integraci: sportovní kluby, společné třídy nebo pracoviště. A samozřejmě potřebujeme silné romské vedení (uvedla ve své tiskové zprávě z 9. února 2011 maďarská europoslankyně Lývia Jároka, která je jedinou Romkou v Evropském parlamentu).

Krajská koordinátorka - emigrace Romů v loňském roce ve Zlínském kraji nebyla u romské menšiny nijak zvláště vysoká. O tom svědčí i informace z jednotlivých měst.

Zlín – v roce 2010 migrovalo do jiného státu asi 8 romských rodin převážně do Velké Británie, Nizozemí, Belgie a Kanady. Prakticky všichni se vrátili zpět do místa trvalého bydliště. Některé rodiny vyjížděly opakovaně.

Otrokovice – Romové odcházeli v loňském roce nejčastěji do Velké Británie.

Valašské Klobouky – z města odjely 2 rodiny a jeden občan odjíždí do ciziny bez rodiny a to do Anglie.

Vsetín – v roce 2010 nebyla větší migrace romských občanů zaznamenána. Do ciziny odjelo na dobu několika měsíců 10 až 12 osob, které se vrátily zpět do České republiky. Odjížděli do Anglie a Norska.

Rožnov pod Radhoštěm – v roce 2010 nejsou evidovány žádné případy migrace romských rodin do jiných států.

Valašské Meziříčí – v roce 2010 žádná migrace Romů zaznamenána nebyla.

Kroměříž – zaznamenány jen ojedinělé případy, kdy byly pobyty mimo republiku jen krátkodobé, cílovým státem byla vždy Anglie.

Holešov – migrace Romů se koná jen v rámci Slovenské republiky. Nevěsty a některé děti jsou slovenské národnosti. Několik týdnů matky s dětmi pobývaly v Azylovém domě

v Kroměříži a odtud musely odejít pro neplacení plateb za pobyt. Problémy se vyskytly i při zápisu dětí do školy. Byly přihlášeny v Holešově a o týden později i na Slovensku. Děti pak nenavštěvovaly školu ani v Holešově ani na Slovensku. To se opakovalo několikrát.

Uherské Hradiště – bez informací pracovníka.

Uherský Brod – k migraci Romů nemáme žádné informace.

11. Hlavní doporučení pracovníků obcí s rozšířenou působností ke zlepšení situace romské menšiny v kraji

Zlín – obecně je třeba více terénních sociálních pracovníků a nejen pro Romy. Dále je zapotřebí maximální podpora pro vzdělávání, výchova k celospolečenské toleranci, vzájemné poznávání kultur mezi sebou, občanské zodpovědnosti a výchova k morálce. Dále využít všechny možnosti dobrých příkladů a v médiích více prezentovat pozitivní příklady. Zatím jdou interpretovány pouze příklady odstrašující.

Otrokovice – v našem městě Romové žijí integrovaně a problémy mají stejné, jako většinová společnost.

Valašské Klobouky – vedení k rozvoji dovedností, které souvisí s udržení pracovního místa, hospodaření atd.

Vsetín - doporučení vidíme především v dostupném bydlení, na Vsetíně chybí ubytovna, podniky, které by zaměstnávaly Romy a otevření nultých ročníků na základních školách a ne pouze při Základní škole a Mateřské škole na Turkmenské ve Vsetíně.

Rožnov pod Radhoštěm – měly by být přijaty programy proti lichvě, drogovým dealerům a prevenci kriminality zejména zaměřenou na nezletilé, mladistvé a občany zařazené do kategorie mladší dospělosti. Motivace majitelů nájemních bytů k větší péči o nájemní byty s cílem dostupnosti vlastního bydlení pro jednotlivé okruhy žadatelů. Zavedení do komunitního plánování koordinaci spolupráce státu, radnice i neziskového sektoru pro cílové skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením. Vytvořit motivační proces, který přitáhne pozornost této minoritní skupiny obyvatel ke zpřístupnění, dostupnosti a rozvíjení vzdělávání po celou dobu edukačního procesu v jednotlivých vývojových stádiích vývoje osob, s cílem dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti. Respektovat právo na zaměstnání bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, členství v politických stranách nebo příslušnost k politickým hnutím, národnost, etnický nebo sociální původ, majetek, zdravotní stav nebo věk. Zvýšit informovanost občanů o negativních důsledcích zadluženosti a posílit tak schopnost činit informovaná rozhodnutí, řešit tento problém i jako součást vzdělávacího procesu a začlenit tuto problematiku do vzdělávacích programů pro vyšší odborné vzdělávání, rámcových vzdělávacích programů a školních vzdělávacích programů primárního a sekundárního vzdělávání. Zvýšit počet sociálních pracovníků pracujících s osobami ohroženými zadlužeností, více využívat institut sociálních půjček.

Valašské Meziříčí – schází sociální bydlení, kde by Romové bydleli za daných podmínek a museli dodržovat jasná pravidla.

Kroměříž – klást důraz na povinnost rodičů zabezpečit pravidelnou docházku dětí už poslední rok před nástupem na základní školu do předškolního oddělení mateřských školek. Klást důraz na nutnost pokračovat v přípravě na budoucí povolání po ukončení povinné školní docházky z důvodu pozdějšího uplatnění na trhu práce. V oblasti sociální práce a sociální péče poskytovat služby jen do té míry, aby se klient nestal závislým na instituci a na jejich kompetencích. Sociální práci poskytovat tak, aby si klient zlepšil

vlastním přičiněním svoji životní situaci a nespolehal výhradně na pomoc státu nebo organizací, které se zabývají romskou problematikou, zamezit zneužívání státního systému.

Holešov – řešit by se měla vzdělanost, dosažení vyššího vzdělání a získání kvalifikace s možností lepšího uplatnění v pracovním procesu. Umění přesvědčit romské rodiny o důležitosti vzdělání, příklady dobré praxe z řad romské inteligence, osvětová činnost. Důsledné řešení školní absence, omlouvání žáků, důsledná spolupráce se státní správou, školou a lékaři. Možnost zaměstnávání Romů na veřejně prospěšných pracích, stálá osvěta, terénní sociální práce v rodinách, prevence kriminality a snaha romského obyvatelstva o zlepšení vlastní sociální situace a určitá míra vynaložené aktivity.

Uherský Brod – intenzivní práce s romskými dětmi a mládeží, osobní asistenti na základních školách.

Uherské Hradiště - bez doporučení pracovníka.

Krajský koordinátor – podporovat účelově zřízená pracovní místa a vytváření veřejně prospěšných prací pro obtížně čistitelné uchazeče na trhu práce, provádět vzdělávání, doplnění vzdělávání nebo rozšíření kvalifikace plně hrazené úřady práce. Maximální možná podpora drobného podnikání mezi Romy, důsledná kontrola a potrestání zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají lidi nelegálně. Zvýhodnění podniků při zadávání veřejných zakázek, pokud zaměstnají určité procento obtížně umístitelných osob na trhu práce. Podpora vzniku sociálního podnikání, zajištění rovného přístupu Romů ke všem formám bydlení, prevence ztráty bydlení, reintegrace sociálně vyloučených Romů, romský poradce na obcích s rozšířenou působností na plný úvazek, romský poradce do zákona o obcích. Vytvoření systému sociálního bydlení, které by mělo být závazné pro každou obec s rozšířenou působností. Využívat možnosti oddlužení bydlení v majetku měst či obcí. Vytvořit podporované bydlení pro obyvatele romských ghett, kteří prokážou snahu bydlet jinak. Kontrola obcí při plnění romské integrace, zvýšit počet terénních pracovníků pro romskou menšinu, vyčlenit na tuto činnost více prostředků ze státního rozpočtu.

Doporučení změn krajského koordinátora na národní úrovni:

- Zřízení romského poradce na obcích s rozšířenou působností na plný úvazek
- Zákaz vytváření a výstavby ghett za městy a mimo města
- Kontrola měst a obcí při plnění integrace Romů
- Větší angažovanost ombudmana při výstavbě plastového bydlení a vytváření ghett za městy
- Důsledné trestání rasově motivovaných trestných činů
- Důslednější prověrky policistů na rasismus a předsudky k Romům
- Systém prostupného bydlení do zákona o obcích

12. Činnost Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách

Ve Zlínském kraji působila Agentura v lokalitě Holešov na bázi lokálního partnerství, kdy Agenturu zastupoval lokální konzultant z Ostravy.

Agentura ukončila své působení v Holešově. Dne 2. února 2011 o tom rozhodl Monitorovací výbor Agentury na sociální začleňování a to z těchto důvodů:

Politika města byla úplně odlišná od vládní i krajské koncepce na integraci Romů. Agentuře se nepodařilo v Holešově prosadit inkluzivní opatření. Město použilo segregační trend a obyvatele ulice Školní vystěhovalo na okraj města do lokality Bořenovská. Toto bylo naprosto nepřijatelné pro Monitorovací výbor Agentury, která je pro sociální začleňování, a nikoliv vyčleňování. Proto rozhodl o okamžitém ukončení působení v Holešově.

13. Podprogram na integraci romské komunity z rozpočtu Zlínského kraje

V roce 2010 Zlínský kraj vyhlásil podprogram na integraci v celkové finanční výši 500 000,- Kč, který administroval Odbor Kancelář hejtmána. Hodnocení podprogramu vychází z čl. 11 Statutu Programového fondu Zlínského kraje ST/06/06/07 a čl. 25 Metodického pokynu MP/13/09/11 Pravidla pro poskytování podpory na základě podprogramu a podpory ve formě přímé dotace z Programového fondu Zlínského kraje. Bylo přijato 10 žádostí o dotaci, v celkové výši 1 977 769,- Kč, z tohoto počtu 3 projekty nebyly podpořeny, 7 projektů bylo podpořeno v celkové výši 500 000,- Kč.

Hodnotící a výběrová komise Rady Zlínského kraje byla nucena být k předloženým projektům velmi kritická, jelikož pro rok 2010 byl zkrácen dotační titul na integraci romské menšiny ve Zlínském kraji o 200 000,- Kč. I nadále bude doporučováno organizacím, aby se více ucházely o dotace vyhlašované Radou vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a u ministerstev, které vyhlašují dotační tituly na romskou menšinu. Zlínský kraj by měl tyto projekty dofinancovat ve spolupráci s městy.

Podpořené subjekty v roce 2010

	Název subjektu	Název projektu	Schválená částka
1.	Rodičovské sdružení Na cestě, Vsetín	„Děláme to, co nás baví...“	84 000,- Kč
2.	Diakonie ČCE – středisko Vsetín	„Jilestar“	40 000,- Kč
3.	o.s. Cyrillos Vsetín	„Kampaň proti rasismu United Colours oFsetín 10“	50 000,- Kč
4.	Charita Valašské Meziříčí	„Most mezi školou a rodinou“	100 000,- Kč
5.	o. s. Romani godži Vsetín	„Pohybem ke zdraví, vzděláním k dorozumění“	93 000,- Kč
6.	o. s. Aver dživipen, Vsetín	„Nezapomenout to, co umíme“	70 000,- Kč
7.	ZŠ Na výsluní, Uherský Brod	„Větrník“	63 000,- Kč
9.	Celkem		500 000,- Kč

14. Plnění akčního plánu

Akční plán obsahuje aktivity a činnosti Krajského úřadu Zlínského kraje vedoucí k naplňování priorit vycházející z těchto cílů a v roce 2010 proběhlo následující plnění:

1. Zvýšení životní úrovně Romů

Priorita 1.1

Aktivita	Metodická a finanční podpora terénní práce realizované neziskovými organizacemi a obcemi Zlínského kraje
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, finanční podpora, jednání s neziskovými organizacemi a obcemi
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů 1x ročně, finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, zápisy z jednání s NNO a obcemi 1x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora terénní práce ve výši 400 tis. Kč Společnosti dobré vůle ARGO Zlín na terénní práci ve Zlínském kraji v roce 2010 - Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Dvoudenní seminář pro romské poradce obcí s rozšířenou působností k problematice bydlení romských komunit - Zajištění terénní práce pro města Uherský Brod a Valašské Meziříčí - Pomoc ARGU, Společnosti dobré vůle Zlín při registraci terénních programů - Zajištění vzdělávání pro terénní pracovníky působící ve Zlínském kraji v oblasti zdravotnictví

Priorita 1.2

Aktivita	Metodická podpora kraje pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga, romské poradce za účelem zvýšení životní úrovně Romů
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů min. 1x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Dvoudenní seminář pro romské poradce obcí s rozšířenou působností k problematice bydlení romských komunit - Akreditovaný vzdělávací kurz „Principy rovného zacházení v praxi veřejné správy“ pro romské poradce obcí s rozšířenou působností - Zhodnocení terénní sociální práce v romské menšině ve Zlínském kraji za rok 2010

Priorita 1.3

Aktivita	Metodická podpora obcí Zlínského kraje v oblasti bytové problematiky
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Předávání informací o vyhlášených programech na výstavbu sociálních bytů, metodická podpora při zajišťování doprovodného sociálního programu, pořádání seminářů, jednání s představiteli obcí
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, pořádání jednání s představiteli obce min. 2x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Rozesílání informací na obce a města o vyhlášení dotačního programu Ministerstva pro místní rozvoj (podpora sociálního bydlení) - Pomoc při řešení bytových záležitostí Romů v obci Bezměrov, Záhlinice, Valašské Klobouky, Jankovice, Holešov. - Dvoudenní seminář pro romské poradce obcí s rozšířenou působností k problematice bydlení romských komunit - Jednání s Mgr. T. Nersesjan, ministrem pro lidská práva v Holešově kvůli bydlení Romů (duben 2010) - Jednání s ministrem pro lidská práva v Holešově, výstavba plastového ghetta za městem (červen 2010)

Priorita 1.3

Aktivita	Metodická podpora neziskových organizací za účelem zvýšení zaměstnanosti v romských komunitách, metodická pomoc obcím a podpora vzniku sociálních firem ve ZK
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Předávání informací o vyhlášených dotačních titulech, metodická pomoc při zpracování a realizaci projektů pro neziskové organizace, jednání s představiteli obcí a oslovování zájemců o vznik sociální firmy
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, jednání s představiteli obce min. 2x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání s radní ZK Mgr. T. Nersesjan, zástupci Úřadu práce ve Zlíně a zástupci sociálního odboru Magistrátu města Zlína k problematice zaměstnanost v romské menšině - Zajišťování informací k sociálnímu podnikání

	- Vyhlášení podprogramu Zlínského kraje na integraci romské menšiny pro rok 2010 a metodická pomoc NNO při podávání žádosti
--	---

Priorita 1.3

Aktivita	Podpora obcí za účelem vzniku pracovních skupin pro integraci Romů, jednání s obcemi za účelem vzniku pracovních skupin, členství krajského koordinátora v pracovních skupinách
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstup	Jednání s obcemi za účelem zřízení pracovních skupin
Kvantifikace výstupů	Jednání krajského koordinátora min. 2x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Účast na Pracovní komisi pro etnické menšiny ve Vsetíně do poloviny roku 2010 - Jednání Komise RZK pro sociálně vyloučené - Jednání s lokální konzultantkou Agentury pro sociální začleňování pro lokalitu Holešov o zapojení Romů do lokálního partnerství

Priorita 1.4

Aktivita	Metodická podpora neziskovým organizacím na zřízení zdravotního pracovníka pro romskou menšinu
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, jednání s neziskovými organizacemi a obcemi, předávání informací o vyhlášených dotačních titulech na podporu zřízení funkce zdravotního pracovníka
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech RVZRK a MPSV ČR min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, jednání s představiteli obce min. 2x ročně.
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Zasílání informací o vyhlášeném dotačním titulu RVZRK ČR na podporu zřízení funkce zdravotního pracovníka NNO ve Zlínském kraji - Konzultace s Charitou Vsetín a Mgr. T. Nersesjan k dotaci na zdravotního pracovníka pro romskou menšinu - Vzdělávání terénních pracovníků v oblasti zdravotnictví

2. Zvýšení vzdělanosti a uchování tradic

Priorita 2.1

Aktivita	Metodická a finanční podpora obcím, školským zařízením a neziskovým organizacím v oblasti aktivit týkající se vzdělání romských dětí
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, jednání se školskými zařízeními, neziskovými organizacemi a obcemi, předávání informací o vyhlášených dotačních titulech MŠMT ČR a RVZRK
Kvantifikace výstupů	Předávání informací o vyhlášených programech MŠMT ČR a RVZRK min. 1x ročně, pořádání seminářů min. 1x ročně, jednání se zástupci školských zařízení a s představiteli obcí min. 2x ročně

Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Dvoudenní seminář týkající se záležitostí romské menšiny pro terénní pracovníky, asistenty pedagoga a zdravotní pracovníky - Doučování romských dětí v Holešově pracovníky Společnosti dobré vůle ARGO Zlín - Účast krajské koordinátorky jako členky komise pro vyhodnocení žádostí v rámci programu „Na podporu škol, které realizují inkluzivní vzdělávání a vzdělávání dětí a žáků se sociokulturním znevýhodněním“ - Rozesílání vyhlášených programů MŠMT (dotace na romské středoškoly, dotace na asistenty pedagoga) - Účast krajské koordinátorky na odborném semináři „Dítě v krizi“ pořádaným společností Kalokagathie s.r.o., Praha - Účast krajské koordinátorky na semináři na téma „Konceptce romské integrace“ pořádaný Radou vlády ČR pro záležitosti romské menšiny v Liberci zaměřené na inkluzivní vzdělávání romských dětí – listopad 2010 - Projekt Zlínského kraje „Multikulturní škola“, který je pořádán na základních a středních školách ve Zlínském kraji - Projekt „400xmultikultura na českých školách, jehož nositelem je o. s. Slovo 21 z Prahy. Přednášky o Romech a cizincích pořádané na základních a středních školách
-------------	--

Priorita 2.2

Aktivita	Podpora aktivit udržení a rozvoje romského jazyka a tradic
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, finanční podpora, jednání s neziskovými organizacemi a obcemi, pořádání akcí ve spolupráci s krajem
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů 1x v období 2009–2013, finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, zápisy z jednání s NNO a obcemi 1x ročně, spolupráce kraje na akci min. 1x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Realizace Podprogramu na integraci Romů ve Zlínském kraji s vyhlášenou oblastí – vzdělávací a výchovné aktivity pro romskou menšinu, umělecké a kulturní aktivity romské menšiny a volnočasové aktivity - Přeposílání informací o vyhlášených dotačních titulech Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny a Ministerstva kultury ČR - Projekt Zlínského kraje „Multikulturní škola“, který je realizován na základních a středních školách ve Zlínském kraji - Projekt „400xmultikultura na českých školách, jehož nositelem je o. s. Slovo 21 z Prahy. Přednášky o Romech a cizincích pořádané na základních a středních školách - Finanční podpora o. s. Aver dživipen Vsetín na projekt „Talent Zlínského kraje“ – srpen 2010

Priorita 2.3

Aktivita	Podpora aktivit k vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Pořádání seminářů, finanční podpora, spolupráce na akcích podporující vytvoření tolerantního prostředí bez předsudků, realizace krajského projektu Multikulturní škola
Kvantifikace výstupů	Pořádání seminářů 1x v období 2009–2013, finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, spolupráce kraje na akci min. 1x ročně, realizace krajského projektu
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Finanční podpora sdružení Cyrillos Vsetín na projekt „Kampaň proti rasismu United Colours of Vsetín 10“ - Projekt Zlínského kraje „Multikulturní škola“ zaměřený na prevenci rasismu a xenofobie ve vybraných školách a organizacích pracujících s mládeží - Projekt „MKV – 400x na českých školách“ občanského sdružení Slovo 21, Praha zaměřený na rozvoj výuky průřezového tématu multikulturní výchovy ve vybraných školách v kraji - Akreditovaný vzdělávací kurz „Principy rovného zacházení v praxi veřejné správy“ pro romské poradce obcí s rozšířenou působností

3. Odstranění vnějších překážek k začleňování Romů do společnosti

Priorita 3.1

Aktivita	Podpora aktivit k odstranění všech forem diskriminace jednotlivců i celých skupin vymezených rasou, barvou pleti, národností, jazykem, příslušností k národu či etnické skupině
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Finanční podpora, spolupráce kraje na akcích, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Finanční podpora min. 1 podpořený subjekt, spolupráce kraje na akci min. 1x ročně, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x ročně
Plnění 2009	<ul style="list-style-type: none"> - Zasedání Komise pro národnostní menšiny Rady Zlínského kraje a to 2x ročně; komise měla 14 členů, z toho 5 členů je romského původu; složení komise je zveřejněno na webových stránkách kraje - Projekt Zlínského kraje „Multikulturní škola“ zaměřený na prevenci rasismu a xenofobie ve vybraných školách a organizacích pracujících s mládeží - Projekt „MKV – 400x na českých školách“ občanského sdružení Slovo 21, Praha zaměřený na rozvoj výuky průřezového tématu multikulturní výchovy ve vybraných školách v kraji - Akreditovaný vzdělávací kurz „Principy rovného zacházení v praxi veřejné správy“ pro romské poradce obcí s rozšířenou působností

Priorita 3.2

Aktivita	Podpora aktivit vedoucí k zastavení vzniku a šíření vyloučených romských enkláv tzv. ghettoizace a aktivit vedoucích k rozmělnění současných romských enkláv
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Jednání s obcemi, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Jednání s obcemi min. 2x ročně, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x ročně
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Členství v Pracovní skupině na etnické menšiny ve Vsetíně a řešení lokality Poschla - Jednání se zástupci obce Bezměrov - Jednání se zástupci Města Holešov o vystěhování Romů do vyloučené lokality Bořenovská - Členství v Radě vlády ČR pro záležitosti romské menšiny - Krajská koordinátorka předsedou Monitorovacího výboru Agentury pro sociální začleňování

Priorita 3.3

Aktivita	Podpora a spolupráce při zajištění bezpečnosti příslušníků romských menšin potlačováním extremismu a veřejným pranýřováním rasistických projevů
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Jednání s PČR, jednání s obcemi za účelem zavedení funkce asistenta MP z řad Romů, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Jednání s obcemi min. 2x v období 2009–2013, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x v období 2009–2013, jednání s PČR min. 2x v období 2009–2013
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání s PČR – styčnou důstojnicí pro národnostní menšiny Krajského ředitelství policie ČR - členství ředitele MP Vsetína v Pracovní skupině pro etnické menšiny města Vsetín

Priorita 3.4

Aktivita	Podpora aktivit a spolupráce kraje v zabránění segregace a sociálního vyloučení Romů
Odpovědnost	Oddělení neziskového sektoru
Výstupy	Jednání s neziskovými organizacemi a obcemi, jednání Komise pro národnostní menšiny RZK
Kvantifikace výstupů	Jednání s NNO nebo obcemi min. 2x v období 2009–2013, zápis z Komise pro národnostní menšiny RZK min. 2x v období 2009–2013
Plnění 2010	<ul style="list-style-type: none"> - Jednání krajské koordinátorky s Mgr. T. Nersesjan a ministrem pro lidská práva v Holešově o bydlení Romů - Dvoudenní seminář pro romské poradce obcí s rozšířenou působností k problematice bydlení romských komunit - Akreditovaný vzdělávací kurz „Principy rovného zacházení v praxi veřejné správy“ pro romské poradce obcí s rozšířenou působností

Foto ze školení terénních pracovníků Zlínského kraje

Foto z projektu ZK „Multikulturální škola“

Foto z projektu o.s. Slovo 21, Praha „400 x Multikultura do českých škol“

Foto ze semináře pro nelékařský personál ve Zlínském kraji